

ENGELLİ ÇOCUKLARDA ERGOTERAPİDE OYUN

Mehmet ÖZDEMİR¹

Ramazan TOPUZ²

İbrahim BOZKURT³

Hakan Salim ÇAĞLAYAN⁴

► 1. GİRİŞ

Meşguliyet terapisi olarak ta bilinen ergoterapi (occupational therapy)', uğraş edindirme yolu ile engelli ve hastaların tedavilerinde ve rehabilitasyonlarında ilerleme sağlamayı amaçlayan hasta odaklı bir meslek alanıdır. Ergoterapinin temel amacı engelli, yaşlı ve hastaların günlük yaşamlarını kaliteli sürdürmelerini sağlamaktır. Bu anlamda ergoterapistler bu hedefi; ergoterapiye ihtiyaç duyan topluluklarla birlikte çalışmak, hastaların ihtiyaçları veya beklentileri doğrultusunda yeteneklerini geliştirerek ve çalışma ortamını hastaların ihtiyaçlarını karşılayacak duruma getirerek onlara katkı sağlamaktır. Ergoterapi, fiziksel aktivitenin yanında sanat, müzik, resim ve el işi gibi motor sal becerileri ve duyuşsal algıyı geliştiren fonksiyon terapisi ve yaşamı idame ettirebilme egzersizleri gibi bir çok etkinliği içinde bulundurmaktadır. (AOTA, 2014). Ergoterapi eğitimi içerisinde çocuğun aktivitelere katılması onun yaşam kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden biridir (CYPU, 2001).

¹ Doç.Dr. Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ozdemirim69@gmail.com

² Dr.Öğr. Üyesi Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ramazan_topuzz@hotmail.com

³ Prof. Dr.Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ibozkurt@selcuk.edu.tr

⁴ Prof.Dr Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi hcaglayan@selcuk.edu.tr

Oyun oynamak için IROMEC (interaktif sosyal robot) uygulaması yapılan bir araştırmada ağır bedensel engelli çocuklar robotla oturumlara katılmış. Araştırmanın sonucunda ağır bedensel engelli çocuklar için IROMEC gibi bir robot uygulaması olumlu ve faydalı olduğu görülmüştür (Van den Heuvel ve Lexis, (2016)

► KAYNAKLAR

- Akırat FÖ. (2004). Yaratıcı Dramanın İşitme Engellilerin Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Dergisi, 5(1):9-
- Altay N. (2008). Çocuklarda Ameliyat Öncesi Hazırlık. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 15(2), 68-76.
- American Occupational Therapy Association (AOTA) 2014, [Http://Www.Aota.Org](http://www.aota.org)
- American Occupational Therapy Association, 2002. Occupational Therapy Practice Frame Work: Domain And Process. American Journal Of Occupational Therapy, 56, 609-639.
- Anılan H., Girmen P, Öztürk A, Koçkar MT. (2004). Geleneksel Çocuk Oyunlarının Eğitimsel Değeri. Omep Dünya Konsey Toplantısı Ve Konferansı Bildiri Kitabı (Kuşadası 3-5 Ekim 2003) İstanbul: (Haz. G. Haktanır Ve T. Güler), 2-10.
- Arı M. Ve Işıtan S. (2010). Çocuk Gelişiminde Oyun Ve Oyuncakların Önemi. TSE Standard Dergisi, 49(572):40-9.
- Aslan C, Özdemir S, Demiryürek P, Çotuk H. (2015). Görme Yetersizliğinden Etkilenen Ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların Oyun Çeşitlilik Ve Karmaşıklık Düzeylerinin İncelenmesi. International Journal Of Early Childhood Special Education (INT-JECSE), 7(2):212-37.
- Ayan S, Memiş UA, Eynur BR, Kabakçı A. (2012). Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarda Oyuncak Ve Oyunun Önemi. Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık Ve Tıp Bilimleri Dergisi, 2:80-9.
- Aydın, A (2008). Sembolik Oyun Testi'nin Türkçeye Uyarlanması Ve Okul Öncesi Dönemdeki Normal, Otizmli Ve Zihin Engelli Çocukların Sembolik Oyun Davranışlarının Karşılaştırılması, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul.
- Batya, EY. And Tal, J. (2008). Cultural And Gender Effects On Israeli Children's Preferences For Activities. Canadian Journal Of Occupational Therapy 75:3,139-48.
- Baum, CM. And Christiansen, CH.(2005). Person-Environment-Occupation Performance: An Occupation-Based Frame Work For Practice. C. H. Ch-

- ristiansen, C. M. Baum Ve J. Bass-Haugen (Ed.). Occupational Therapy: Performance, Participation, Andwell-Being(3rd Ed.). Thorofare. NJ: SLACK Incorporated, 242-67.
- Baykoç Dönmez, N. (1992). Oyun Kitabı, Esin Yayınevi, İstanbul
- Bekmezci H, Özkan H. (2015). Oyun Ve Oyunağın Çocuk Sağlığına Etkisi İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi, 5(2):81-7.
- Bentenuto A, De Falco S, Venuti P. (2016). Mother Child Play: A Comparison Of Autism Spectrum Disorder, Down Syndrome, And Typical Development. Front Psychol, 7: 1829.
- Bishop M, Hobson RP, Lee A. (2005). Symbolic Play İn Congenitally Blind Children. Development And Psychopathology, 17(2):44765.
- Boleracki M, Farkas F, Meszely A, Szikszai Z, Sik Lányi C. (2015). Developing An Animal Counting Game İn Second Life For A Young Adult With Down Syndrome. Stud Health Technol Inform, 217:71-7.
- Boucher J. (1999). Editorial: İnterventions With Children With Autism – Methods Based On Play. Child Lang Teach Ther, 15 1-5.
- Campos MC, Rodrigues KCS, Pinto MCM. (2010). Evaluation Of The Behavior Of The Preschool One Just Admitted İn The Unit Of Pediatrics And The Use Of The Therapeutic Toy. Einstein, 8(1), 10-7.
- Childrenand Young People's Unit, (2001). Learning To Listen: Core Principles İn The Involvement Of Children Andyoung People. London: CYPU.
- Childress DC. (2010). Play Behaviors Of Parents And Their Young Children With Disabilities. Topics İn Early Child Hood Special Education.
- Christiansen, CH. And Baum, CM.(2005). Thecomplexity Of Human Occupation. C. H. Christiansen, C. M. Baum Ve J. Bass-Haugen (Ed.). Occupationaltherapy: Performance, Participation, Andwellbeing(3rd Ed.), Thorofare. NJ: SLACK İncorporated, P. 2-24.
- Çalıküş E, Köse H, İnce G. (2014). Kinect İnteracted Drum Game For Disabled Children(Engelli Çocuklar İçin Kinect Etkileşimli Davul Oyunu). IEEE 22nd Signal Processing And Communications Applications Conference (SIU 2014)
- Çavuşoğlu H. (2008).Çocuk Sağlığı Hemşireliği. 9. Baskı. Cilt 1. Ankara: Sistem Ofset Basımevi, P.67-9.
- Demirci N, Toptaş Demirci P. (2014). Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerin Oyun Ve Fiziki Etkinlikler Dersinde Elde Ettikleri Kazanımlarının İncelenmesi. İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(1):25-34.
- Dirim A. (2000). İlköğretim Okulları İçin Çocuk Oyunları. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Drolet, MJ. And Moreau, MD. (2015). Thevalues Of Occupationaltherapy: Perceptions Of Occupationaltherapists İn Quebec, Scandinavianjournal Of Occupationaltherapy, 23:4, 272-85.
- Düger, T., Bumin, G., Uyanık, M., Akı, E., Kayhan, H. (1999). Theassessment Of Bruininksoseretsky Test Of Motor Proficiency İn Children. Pediatric-rehabilitation, 3:3, 125-31.

- Evans J, Pellegrini A. (1997). Surplus Energy Theory: An Enduring But Inadequate Justification For School Break-Time. *Educational Review*, 49(3):229-36.
- Filaccio MD. (2008). Child-Centered Play Therapy For Children With Low Vision: A Multiple Case Study. Unpublished Doctor Of Education Dissertation, University Of Northern Colorado, Colorado.
- Frey JR, Kaiser AP. (2011). The Use Of Play Expansions To Increase The Diversity And Complexity Of Object Play In Young Children With Disabilities. *Topics In Early Childhood Special Education*, 31(2):99-111.
- Ghabeli F, Moheb N, Nasab SDH. (2014). Effect Of Toys And Preoperative Visit On Reducing Children's Anxiety And Their Parents Before Surgery And Satisfaction With The Treatment Process. *Journal Of Caring Sciences*, 3:21-8.
- Gökşen C. (2014). Oyunların Çocukların Gelişimine Katkıları Ve Gaziantep Çocuk Oyunları. A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED] 52, 229-59.
- Gövsal, İ.A. (1998). Çocuk Psikolojisi, Hayat Yayınları, İstanbul.
- Groos, K.(1976). Thevalue Of Play for practiceand Self-Realization. *Play-Its Role İn Developmentandevolution*, 65-83.
- Hewitt-Taylor J. (2010). Supporting Children With Complex Health Needs. *Nurs Stand*, 24(19): 50-6.
- Hobson RP, Lee A, Hobson JA. (2009). Qualities Of Symbolic Play Among Children With Autism: A Social-Developmental Perspective. *J Autism Dev Disord*, 39 12-22.
- Huri, M.(2012). Metastatik Prostat Kanseri Bireylerde Ergoterapinin İyi Olma Hali Ve Yaşam Kalitesine Olan Etkisi. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ingersoll B. (2008). The Social Role Of İmitation İn Autism. *İnfants Andyoung Children*, 21(2): 107-19.
- Isenberg, J.P.And Jalongo, M.R. (2001). Creative Expression And Play İn Early Childhood Upper Saddle River, New Jersey.
- Johnson CC. (2009). The Benefits Of Physical Activity For Youth With Developmental Disabilities: A Systematic Review. *Am J Health Promot*, 23(3):157-67.
- Jonsson, H. Ve Josephsson, S.(2005). Occupation and meaning. C. H. Christensen, C. M. Baum, Ve J. Bass-Haugen (Ed.), *Occupational therapy: Performance, Participation, Andwell-Being(3rd Ed.)*, Thorofare, NJ, SLACK Incorporated, P. 116-133.
- Kadalak Y, Kıvrak H, Köse H.(2014). Kinect Based Interactive Music Application For Disabled Children. *IEEE 22nd Signal Processing And Communications Applications Conference (SIU) 2014*
- Karaca Çiftçi E. Aydın D (2017). Engelli Çocuk Ve Oyun, Türkiye Klinikleri J Pediatr Nurs-Special Topics, 3(3):176-84

- Karal H, Kokoç M, Ayyıldız U. (2010). Educational Computer Games For Developing Psychomotor Ability İn Children With Mild Mental İmpairment . *Procedia Social And Behavioral Sciences*, 9;996-1000.
- Kars, S.(2018). 4-6 Yaş Arası Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Oyun Beceri Ve Davranışlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaya S. (2013). Okul Öncesinde Oyunun İşlevleri, Eğitim Dergisi,37; Erişim; [Http://Www.Egitisim.Gen.Tr/Tr/Index.Php/Arsiv/Sayi-31-40/Sayi-37-Ocak-2013/623-Okul-Oncesinde-Oyunun-Islevleri](http://Www.Egitisim.Gen.Tr/Tr/Index.Php/Arsiv/Sayi-31-40/Sayi-37-Ocak-2013/623-Okul-Oncesinde-Oyunun-Islevleri).
- Khodashenas M. (2011).Universal Outdoor Game Designing For Physically Disabled Children. *Design Principles And Practices*, 5.
- Kılıçoğlu M. (2006). Anasınıfı, Hazırlık Ve İlköğretim Birinci Sınıflarda Okuyan Görme Engelli Öğrencilerin Oyunlarının Değerlendirilmesi: Karşılaştırmalı Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya. 26-47.
- Kıran B, Çalık C, Esenay Fİ. (2013). Terapotik Oyun: Hasta Çocuk İle İletişimin Anahtarı. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1-2-3):1-10.
- Kielhofner, GW.(1995). *A Model Of Human Occupation: Theoryand Application*. Baltimore: Williams Andwilkins.
- Kocakaya M. (2018). Engelli Çocuğa Sahip Ailelerin Psiko-Sosyal Durumu Ve Tepkileri. Malabadi Diyarbakır Eczacı Odası Bülteni 17-20.Erişim Tarihi 03.12.2018; Erişim Adresi; [Http://E-Kutuphane.Teb.Org.Tr/Pdf/EczaciOdasiYayinlari/Malabadi_06-3/6.Pdf](http://E-Kutuphane.Teb.Org.Tr/Pdf/EczaciOdasiYayinlari/Malabadi_06-3/6.Pdf).
- Koçyiğit S, Tuğluk MN, Kök M (2007). Çocuğun Gelişim Sürecinde Eğitsel Bir Etkinlik Olarak Oyun, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 0(16); 324 – 342.
- Köseoğlu S. Ve Kürtüncü Tanır M. (2006). Gelişim Dönemlerine Göre Oyunun Terapotik Kullanımı. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 22(1), 293-304.
- Kyle T. (2008). *Essentials Of Pediatric Nursing*, Philadelphia: LWW Publishing, P.3123.
- Law, M.,King, G., King, S., Kertoy, M., Hurley, P., Rosenbaum, P. And Diğerleri. (2006). Patterns Of Participation İn Recreational And Leisure Activities Among Children With Complex Physical Disabilities. *Develop mental medicine and Child Neurology*, 48, 337-342.
- Lewis V, Norgate S, Collis G, Reynolds, R. (2000). The Consequences Of Visual İmpairment For Children's Symbolic And Functional Play. *British Journal Of Developmental Psychology*, 18:449-64.
- Lieberman LJ, Macvicar JM. (2003). Play And Recreational Habits Of Youths Who Are Deaf-Blind. *Journal Of Visual İmpairment & Blindness*, 97(12):755-68.
- Logan SW, Ross SM, Schreiber MA, Feldner HA, Lobo MA, Catena MA, Macdonald M And Galloway JC (2016). Why We Move: Social Mobility Behaviors Of Non-Disabled And Disabled Children Across Childcare Contexts. *Front Public Health*, 4:204,1-7.

- Mandich, A. And Rodger, S. (2006). Doing, Beingand Becoming: Their İmportance For Children. S. Rodger Ve J. Ziviani (Ed.). Occupational Therap-
ywith Children, Great Britain: Blackwell Publishing Ltd, P. 115-135.
- MEGEP (2007). Milli Eğitim Bakanlığı. Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi-Özel Eği-
timde Oyun Etkinlikleri. Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlen-
dirilmesi Projesi. Ankara.
- Metin N, Şahin S, Şanlı E. (1999). Okul Öncesi Düzeyde Ve Dört -Dokuz
Yaş Grubundaki Zihinsel Engelli Çocukların Tercih Ettikleri Oyun Kö-
şeleri Ve Oynadıkları Oyun Tiplerinin İncelenmesi Özel Eğitim Dergisi,
2(3):14-24.
- Meyer, A.(1922). Thephilosophy Of Occupationtherapy. Archives Of Occupa-
tionaltherapy, 1:1, 1-10.
- Miter RM, Ginsburg KR, Mulligan DA. (2012). The İmportance Of Play İn Pro-
moting Healthy Child Development And Maintaining Strong Parentchild
Bond: Focus On Children İn Poverty. Pediatrics, 129(1): 204-13.
- Ökcün, MÇ (2008). Otizmlı Bir Çocuğu N A N Nesinin Kaynaştırılmış Oyu
N Grupları Modeline Göre Kurallı Oyunlara Yönelik Rehberliğinin Be-
timlenmesi “Tek Katılanlı Vaka Çalışması”, Marmara Üniversitesi, Eğitim
Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Ana Bilim Dalı, Zihinsel Engelliler Öğret-
menliği Bilim Dalı, Yayınlan Mamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Öncü EÇ, Özbay E. (2010) .Erken Dönemindeki Çocuklar İçin Oyun. 10. Bas-
kı, Ankara: Kök Yayıncılık;
- Palisano, R.,Snider, LM. And Orlin, MN.(2004). Recentadvances İn Physical
and occupationa ltherapy for child renwith cerebralpalsy. Seminpediatric
neurology, 11, 6677.
- Parham, LD. And Fazio, LS.(2008). Play İn Occupationa ltherapy for children:
Mosby.
- Pehlivan H. (2016). Oyunun Gelişim Ve Öğrenmedeki Rolü. Journal Of Hu-
man Sciences, 13(2), 3280-92.
- Rezaiyan A, Mohammadi E, Fallah PA. (2007). Effect Of Computer Game İn-
tervention On The Attention Capacity Of Mentally Retarded Children. Int
J Nurs Pract, 13(5):284-8.
- Roley SS, Delany JV, Barrows CJ, Brownrigg S, Honaker D, Sava DI, Talley V,
Voelkerding K, Amini DA, Smith E, Toto P, King S, Lieberman D, Baum
MC, Cohen ES, Cleveland PA, Youngstrom MJ; (2008). Occupational Ther-
apy Practice Framework: Domain & Process 2nd Edition American Jour-
nal Of Occupational Therapy, 62, 625-683
- Roopnarine, J.L. And Johnson, J.E. (2005). Approaches To Early Chilhood Edu-
cation. Prentice Hall. New Jersey.
- Rowland JL, Malone LA, Fidopiastis CM, Padalabalanarayanan S, Thirumalai
M, Rimmer JH (2016). Perspectives On Active Video Gaming As A New
Frontier İn Accessible Physical Activity For Youth With Physical Disabili-
ties. Phys Ther,96(4):521-32.

- Saracho, ON. And Spodek, B. (1995). Children's play and early child hood education: Insights from history and theory. *Journal Of Education*, 177:3,129-48.
- Scardovelli TA, Frère AF. (2015). The Design And Evaluation Of A Peripheral Device For Use With A Computer Game İntended For Childrenwith Motor Disabilities. *Comput Methods Programs Biomed*, 118(1):44-58.
- Sevinç, M. (2004). Erken Çocukluk Gelişimi Ve Eğitiminde Oyun. İstanbul: Morpa,Kültür Yayınları.
- Sherer MR, (2005). Schreibman L. Individual Behavioral Profiles And Predictors Of Treatment Effectiveness For Children With Autism. *J Consult Clin Psychol*, 73(3):525-38.
- Stagnitti K. (2004). Understanding Play: The İmplications For Play Assessment. *Australian Occupational Therapy Journal*, 51 (1):3-12.
- Sucuoğlu B, Kargin T. (2006). İlköğretimde Kaynaştırma Uygulamaları. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Tüfekçioğlu, Ü.. (2001). Çocukta Hareket, Oyun Gelisimi Ve Öğretimi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, Eskisehir.
- Ulu, H.(2011). İşle İlgili Üst Ekstremitte Kas İskelet Sistemi Problemi Olan Ev Kadınlarında Kişi Merkezli Ergoterapi Eğitiminin Aktivite Performansı, Özur Ve Stres Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ulutaşdemir N. (2007). Engelli Çocuğun Eğitimi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2(5): 119-30.
- Uslu A, Shakouri N. (2012). Engelli Çocuklara Dost Oyun Alanı Ve Dış Mekan Tasarımı. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(5):367-374.
- Ünal M. (2009). Çocuk Gelişiminde Oyun Alanlarının Yeri Ve Önemi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2):95-109.
- Van Den Heuvel RJ, Lexis MA, (2016). Witte LP Can The IROMEC Robot Support Play İn Children With Severe Physical Disabilities? A Pilot Study. *Int J Rehabil Res Oct* 17.
- Venuti P, De Falco S, Giusti Z, Bornstein MH. (2008). Play And Emotional Availability İn Young Children With Down Syndrome. *Infant Ment. Health J*, 29:133-52.
- WHO.(1995). The World Health organizationquality Of Life Assessment (WHOQOL): Positionpaperfromthe World Health organization. *Socialscience and Medicine* , 41, 1403-09.
- Yıldırım, ZH.(2013). Omuz Tendon Transferi Yapılmış Brakiyalpleksuslu Olgularda Kişi Merkezli Ergoterapi Eğitiminin Aktivite Performansı Üzerine Etkisi. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Zse S. (2004). Effects On Music Therapy On Children With Disabilities? Proc. Of İnternational Conferance Of Music. Perception and Cognition. Evns-ton-USA.